

Irodalmi

Álmos és végleges: a világ özönlik, s túl meleg van a szobában, vagy kellemesek a fények, ideszokott az este. Mégis remeg valami, felrázhatna, ha hagynád. Nem hagyod. Félsz másként akarni. Szertartások mozgatják, terelgetik a fényt, nehezen megtalált szavak a papírodon, évszámra ugyanaz. Valami modor, szavak hangulat, szentimentum, rögeszme, szívdob, vajúdó, pillanatnyi ismeret, molyokra vadászás a belső, füstös helyiségekben, lebontott hajdani csillagnéző terasz, két sor: „a bársonyfényű ég, a hold, a gesztenye lombja/ Puhán hullanak ölelő karomba...” – leírod, kihúzod, leírod, kihúzod...

Leveleket próbáltál, szeretted volna, ha. Peti elutazott – irodalmi levelek lette, Rilkét tanulmányoztad – hölgyrokonaid stílusát irigyelted. Néhány pillanat költészet, lassan. Nem könnyű észrevenni, ha elfonnyad bennünk valami, nem könnyű belenyugodni. Ezentúl másként – az ilyen hangulatok olyan, olyan szlávok. Mindig mulattatott az, amit oroszok neveztek, Debrecen, füst, moral insanity: irodalmi. IRODALMI, más betűtípussal, más átszűrésekkel, más, kellemesebb füstökkel. A filozófiává tornászott tehetetlenség. A nem-tudás-írni, félrebeszélő közöny, a menthetetlenül odaveszett, pillanatnyi termékenységek. Gátszakadás kellene – sosem mondtad ki, sosem tudtad, mit is?

Olyan gazdag a perc is, a vér kifut a fejből, a vér felszökik a fejbe, minden megfordul. IRTSD KI MAGADBÓL, minék áztatni magad, pillanatnyi, hotető örömekért egy savanyú élet kellemetlensége, kellemessége. Gyomorbajos, lassú, modoros, igen jó, nagyon rossz lélek, passzív, kellelten, csöndes, kedves, konyak, szeret, visszakoz, visszahull. Visszahullik a belső fényekbe, az önisméltés méla játékába, a ki-nem-lépés csöndes és átadhatatlan, belső helyzetének gazdaságába.

Önmagában, univerzumként a ki-nem-lépő hallatlanul gazdag. Ne toposzként fogadjátok ezt: a gazdag az is, aki szegény, aki buta, akiről semmit nem tudsz, ő belül gondol emlékezik megéhezik a kimondásra, kimondja és mi röhögünk, pedig irigykednünk kéne, mert ő sohasem lehetünk mi. Hiába éled meg, dühödten és makacs mohósággal habzsolod mások sorsát, reggelijét, szerelmeit – nem írhatod meg mindenkinek minden percét; semmire sem gondolkod, mondja Inez, s közben világok pukkannak szét léggömb fejében. Hogyan juthatnál e világok közelébe? Figyeled, beszélgetsz vele, kikérdezed, olvasmányai felől, meg hogy mi foglalkoztatja? Inez léggömb, Inez világ, Inez, Inez. S még csak meg sem kedveled, belé sem szeretsz – vagy épp ezzel is megpróbálkozhatsz, s világaitól így még messzebb jutsz. Inez máris szereplő e lapokon, szomorú szereplő, noha Inez vidámabb, mint e bármikor lehetsz. Irodalmi. Soha nem volt kandallók, anekdoták, milió – hazugság. Becsaptuk magunkat, s megvetettük, aki nem. Joggal. Én gyűlölöm az emberi rosszat, az indulatot, az agresszív aktivitást; indulattal gyűlölöm ezeket. Mindig álmosan jártamkeltem, soha nem hagytam magam. Mégis beszüremlett, körülvelt, hiába hunytam be a szemem, hiába mosolyogtam, szitkozódtam ocsmányan. Én a szempillámat használtam szűrőként, hogy kirekesszek minden lármát, s mégis lerágtak rólam valamit. Kívül: atmoszférába, képekbe menekültem, de élni is kellett, hát hazudtunk. Mégis igazabb az irodalmi, legalábbis nekünk. Az irodalmi: otthonos. Az irodalmi: okos. Az irodalmi: szép.

Irodalmi párizs: fél adag. Irodalmi: Ödön von Horváth a Champs Elysées-n sétál, s agyonüti a kidőlő fa. Az ő szereplője: Aladár von Németh, hasonsorsú szállodalakó. Darvasi Horger Antalja Párizsban bomol. Én meg lefotóztam tanítványomat, Kiss Dánielt, s egymásra applikáltam az arcokat, neveket. Szereplők. A történet tovább alakul. Hol is kezdődik? Rilke Rodin titkára, műhely nők, pénz az asztalfiókban. Beckett Joyce titkára, utazások, félrebeszéd. André Gide a Nouvelle Revue Francaise lépcsőházában álldogál: bánja, hogy Proustot dilettánsnak bélyegezte. Nem mer följebb menni, nem mer lejjebb lépni, s közben Ödön von Horváth felé már dől a fa. Oblomov szeretne átfordulni a bal könyökére. Kaftánban bámulja a beszáradt tintatartót. Fáradt. Raszkolnyikov hetek óta lázas, ebédje sincs. Jólelkű barátja tiszta inget ad rá. Andrej Herceg a kék eget fürkészi. Ady a Három Hollóban behúzza a függönyt. verset ír. Széthúzza: artistákkal mulat. Magyar írók tintával öntik le a kávéházi pamlagot. Irodalmi. Irodalmi párizsi: fél adag. Mekis D. János.

Szüz

1

A szüzféltés:* vesztés

Felgyűrődött térkép

Tenger

rengés

Ostoba vélet

a mélylaki élet

A szüz: félrecsúszt,

reped
Aprón varrja mellé
Eped
A szűzfeltés: vesztés
Té

*

Elkeveredett a szűz az oralo, a floralo zegzugok között
elveszett a megrepszett agyagban

1

Vonalak az arc barázdák fenekén

A szűzben vájt meder

Robbantások, rengések

fenekék

Elveszett

Ultramarin térképszín

Szakadások

A szűz elveszett Meglehet

Mekis D. János